

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

July 2023 | HR

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

UREDNIŠTVO

Zajedno za europske vrijednosti

Zajedno za europske vrijednosti

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

komunikacijska strategija koju smo izradili 2022. sada ulazi u fazu provedbe.

Događaju se brojne promjene – naš glas postaje sve snažniji, bolje razumijemo svoje dionike i partnere i pronašli smo zajednički jezik s njima.

Živimo u doba višestruke krize, prožeto socijalnom i gospodarskom nesigurnošću, i stoga moramo jasno i s empatijom prenositi našu svrhu i misiju te se, po potrebi, poslužiti svojom emocionalnom inteligencijom.

Moramo preuzeti novu ulogu u pripremi za europske izbore 2024. kako bismo učvrstili demokratske vrijednosti i Europu učinili snažnijom i otpornijom na prijetnju autoritarnih ideologija.

Osim toga, u kontekstu 65. obljetnice EGSO-a, ojačat ćemo svoj utjecaj na sadašnje i buduće zakonodavstvo EU-a kako bi ono bolje služilo našim socijalnim partnerima, civilnom društvu i građanima EU-a.

U očekivanju događaja koje nam donosi ljetno, uživajte u ljetnoj stanci i pripremite se za ono što nam nosi budućnost!

Aurel Laurențiu Plosceanu
, potpredsjednik EGSO-a za komunikaciju

KALENDAR

18. srpnja 2023., Bruxelles

[Okrugli stol mladih o klimi i održivosti br. 4](#)

20. i 21. rujna 2023., Bruxelles

Plenarno zasjedanje EGSO-a

10. i 11. listopada 2023., Bilbao, Španjolska

[Konferencija o rijetkim bolestima i europskim referentnim mrežama](#)

„U ŽIŽI”

U ovoj rubrici predsjednik Savjetodavnog povjerenstva za industrijske promjene Pietro De Lotto objašnjava stavove EGSO-a o „plavom planu”, jednom od najvažnijih pitanja u programu EU-a, i o tome zašto nam je potrebna sveobuhvatna strategija za vodu.

PIETRO DE LOTTO: EU TREBA PLAVI PLAN KAKO BI SE SUOČIO S IZAZOVIMA POVEZANIMA S VODOM

Voda je ljudsko pravo i ključna je za sve aspekte života. Pristup vodi u Europi već duže vrijeme uzimamo zdravo za gotovo.

Međutim, svijet se suočava s krizom povezanom s vodom, a naš kontinent nije iznimka. Nedavna izvješća pokazuju da Europska unija nije na dobrom putu da ostvari ciljeve održivog razvoja povezane s vodom. Oko 30 % stanovništva EU-a pogođeno je nekim oblikom nestašice vode. U ljeto 2022. u Europi su zabilježene najteže suše u posljednjih 500 godina. Milijuni građana EU-a svakodnevno su suočeni s nedostatkom pristupa kvalitetnoj i cjenovno pristupačnoj vodoopskrbi i odvodnji, odnosno siromaštvom u pogledu vode.

EGSO čvrsto vjeruje da je trenutni pristup EU-a vodnim politikama rascjepkan i da se njime ne rješavaju u dovoljnoj mjeri problemi s kojima se suočavamo. Krajnje je vrijeme za velike promjene, kao što je bio slučaj s klimatskim politikama prije nekoliko godina. Zbog toga je EGSO ove godine odabrao vodu kao svoj međusektorski paket te će pozvati na donošenje [plavog plana EU-a](#), sveobuhvatne strategije za suočavanje saješavanje svim budućim izazovima u području vode. Voda je od ključne važnosti i stoga se više ne može smatrati jednim od stupova zelenog plana EU-a, ona zaslužuje vlastitu politiku.

EGSO u svojim stručnim skupinama radi na nizu samoinicijativnih mišljenja koja obuhvaćaju gospodarske, socijalne, okolišne i geopolitičke aspekte izazova povezanih s vodom. Ispitujemo njihove učinke na poljoprivredu, industriju, infrastrukturu i održivu potrošnju, ističemo potrebu za predviđanjima na razini EU-a u pogledu vode i potrebu za pouzdanim podacima te pozivamo na odgovarajuće financiranje.

Smatramo da je vodu potrebno bolje integrirati u sve politike EU-a, uključujući industrijsku politiku EU-a. EU također ima priliku postati predvodnik u tom području. Kako bi podržala preobrazbu našeg društva, Europa mora postati svjetski predvodnik u tehnologijama koje učinkovito koriste vodu. One su važan dio rješenja za cjelokupno društvo, čine poljoprivredu i javnu i privatnu potrošnju učinkovitijom i održivijom te doprinose našoj konkurentnosti i budućem zapošljavanju.

Naš je cilj da Europska komisija usvoji vodu kao jedan od svojih političkih prioriteta za sljedeći mandat. EGSO će 26. listopada usvojiti svoj poziv za izradu plavog plana EU-a i iznijeti konkretne i smislene prijedloge za

novu europsku strategiju za vodu,

ali to ne možemo postići sami. EGSO blisko surađuje s ključnim dionicima i institucijama na ambicioznoj vodnoj politici za Europu. Pratit ćemo prihvaćanje naših prijedloga i pobrinuti se da se u narednim mjesecima i godinama poduzmu daljnje mjere u vezi s tom temom, koja izravno utječe na živote svih građana. Pozivam vas da nam se pridružite i podržite nas u našem pozivu na izradu plavog plana EU-a.

Pietro De Lotto, predsjednik Savjetodavnog povjerenstva za industrijske promjene

„PITANJE ZA...”

Pitanje za...

U rubrici „Pitanje za...” od članova i članica EGSO-a tražimo da istaknu važnost dokumenta na kojem rade.

Ovoga puta razgovarali smo s **Giuseppeom Guerinijem**, članom EGSO-a i izjaviteljem za mišljenje „Revizija okvira za upravljanje kriznim situacijama banaka i osiguranje depozita”. Mišljenje bi trebalo biti usvojeno na plenarnom zasjedanju u srpnju.

Giuseppe Guerini: „Europski sustav osiguranja depozita ključan je za dovršetak bankovne unije”

Pitanje EGSO-a: Kakvo je stajalište Odbora o prijedlogu Euroskupine i zakonodavnim prijedlozima o bankovnoj uniji koji su mu uslijedili? Točnije, kakav je njegov stav o upravljanju krizama i osiguranju depozita?

Giuseppe Guerini: Europska komisija objavila je 18. travnja 2023. paket mjera za upravljanje kriznim situacijama banaka i osiguranje depozita, čiji je cilj proširiti područje primjene pravila o sanaciji na male i srednje banke, očuvati financijsku stabilnost, zaštititi porezne obveznike i deponente te poduprijeti realno gospodarstvo i njegovu konkurentnost.

U mišljenju, koje je zatražilo španjolsko predsjedništvo Vijeća, izražava se podrška prijedlogu Komisije, ali se i naglašava da je u odgovaranju na krize u bankovnom sektoru potrebno naći ravnotežu između fleksibilnosti

i predvidljivosti.

Kao što je navedeno u mišljenju, nedavne krizne situacije banaka ukazale su na to da je važno brzo i fleksibilno djelovati i u vrlo kratkom roku organizirati prijenos problematične banke zdravoj banci.

EGSO je zabrinut zbog proširenja područja primjene sanacije i kapitalnih zahtjeva na manje i lokalne banke jer bi to na njih moglo imati negativan učinak.

Stoga je potrebno pronaći odgovarajuću ravnotežu u snažnijoj procjeni javnog interesa, kojom će se utvrditi je li postupak sanacije primjenjiv, i kojom će se jamčiti njegova proporcionalna primjena, a istovremeno u što većoj mjeri smanjiti nesigurnost u pogledu načina na koji će se određena kriza riješiti.

Potrebna je pragmatičnost i fleksibilnost u pogledu regulatornog pristupa, instrumenata koji će se koristiti i brzine primjene, kao i u pogledu implikacija mjera koje se poduzimaju, suradnje među dionicima i prirode korištenih resursa. Time će se spriječiti nanošenje štete interesima manjih banaka, prije svega lokalnih, i bolje zaštititi gospodarski ekosustav u kojem one posluju.

Europski sustav osiguranja depozita izuzetno je bitan za dovršetak bankovne unije, a korištenje sustava osiguranja depozita i Jedinstvenog fonda za sanaciju koraci su koji vode u pravom smjeru. Međutim, sve dok se to ne ostvari, i dalje će postojati nedostaci i tržišta će ostati rascjepkana.

POGODITE TKO NAM JE U GOSTIMA...

Gost iznenađenja

U našoj rubrici „Gost iznenađenja” predstavljamo ugledne ličnosti iz područja znanosti, novinarstva, kulture i drugih područja javnog života. Naš je gost ovog mjeseca **Boško Savković**, srpski pisac, novinar i producent dokumentarnih filmova. Supredsjednik je Zajedničkog savjetodavnog odbora EU-a i Srbije, tijela koje djeluje u okviru Stručne skupine EGSO-a za vanjske odnose s ciljem promicanja bliskijih veza između civilnog društva u EU-u i Srbije, i član je predsjedništva Unije poslodavaca Srbije.

Boško Savković radio je i objavljivao u brojnim novinama bivše Jugoslavije i, kasnije, Srbije. Tijekom rata u bivšoj Jugoslaviji bio je ratni izvijestitelj novina *Intervju* i TV Politika. Revoltiran cenzurom medija, godine 1993. prestao je raditi za srpske medije i osnovao svoju marketinšku agenciju „Alternativa”, koja i dalje uspješno radi u području televizijske produkcije, izdavaštva te grafičkog i internetskog dizajna.

Godine 1996. osnovao je satiričke novine *Naša krmača*, koje su postale simbol otpora režimu Slobodana Miloševića.

Autor je triju knjiga: *Lažnoborci trče počasni krug* (1989.), po kojoj je snimljen dokumentarni film, *Silovanja sedme sile* (1994.) i *Misterije koje su izmijenile Srbiju* (1997.).

Radio je i na promociji Miroslavljevog evanđelja, koje je dio bogate srednjovjekovne kulturne baštine Srbije, a bio je i producent filma *U početku beše reč*. Godine 2008. osnovao je filmski festival Silafest. Boško Savković dobio je brojne nagrade u Srbiji i na međunarodnim filmskim festivalima, među kojima su i nagrade filmskog festivala u Cannesu – Zlatni delfin 2011. za najbolji dokumentarni film (*Plodovi zime*) i Srebrni delfin 2013. za film *Posle bombi*.

Za svog posjeta EGSO-u u lipnju **Boško Savković** osobno je zahvalio Predsjedništvu Odbora za potporu koju je dobio kad je bio optužen da poziva na nasilno rušenje srpskog ustavnog poretka. Pušten je na slobodu nekoliko dana nakon apela EGSO-a.

Boško Savković sudjelovat će na plenarnom zasjedanju EGSO-a u srpnju, na kojem će zajedno s nizom drugih gostujućih govornika sudjelovati u raspravi „Buduća uloga civilnog društva u procesu proširenja”.

Boško Savković?: Nisam Che Guevara, samo sam jedan od građana koji traže da zemlja bude sigurna

EGSO info: Ispričajte nam o incidentu zbog kojeg je došlo do Vašeg uhićenja i zatvaranja

Boško Savković: Nakon dvaju masakra u kojima je ubijeno 18 ljudi, od kojih su polovica djeca, 4. lipnja 2023. u Beogradu je organiziran golem prosvjed. Ljudi vjeruju da se radilo o političkom prosvjedu. Naprotiv, bila je riječ o mirnom prosvjedu, i jednom od najvećih. Građani su zatražili smjenu ministra unutrašnjih poslova i članova srpskog Regulatornog tijela za elektroničke medije (REM).

Nosio sam transparent na kojem je s jedne strane pisalo "PINK – STINK" (PINK je najveća provladina medijska kuća u Srbiji), a na drugoj "Lešinari i hijene šetaju zajedno za sigurnu Srbiju", aludirajući na izraz „lešinari i hijene za sigurnost“ koji su koristili određeni članovi vlade u Narodnoj skupštini. Netko je došao i na transparent zavezao lutku koja je izgledala kao obješeni g. Vučić. Lutka je ubrzo skinuta, no slike su već bile podijeljene na društvenim mrežama i postale viralne.

Iako nisam bio na tim slikama, optužen sam za kazneno djelo rušenja ustavnog poretka u Srbiji, za koje se propisuje kazna od otprilike 30 godina zatvora. Došla su me uhititi četiri policajca. „Zašto četiri?“, pitao sam. „Dva za vas i dva za lutku“, rekli su. Međutim, nisu našli ni transparent, koji je ostao u prijateljevu autu, ni lutku.

Vaše pritvaranje mobiliziralo je velik broj ljudi u Srbiji i Bruxellesu. Budući da ste supredsjedatelj EGSO-ova Zajedničkog savjetodavnog odbora EU-a i Srbije, EGSO je na Twitteru uputio zahtjev za trenutno puštanje na slobodu, koji je pregledan 27 tisuća puta. Kako se osjećate u vezi s time?

Bio sam u zatvoru, nisam imao nikakvu predodžbu o tome što se događalo. Jedino što znam jest da je moja supruga nazvala potpredsjednika EGSO-a g. Plosceanua i da je EGSO odmah reagirao, baš kao i mediji, civilno društvo i nevladine organizacije u mojoj zemlji. Ljudi u Srbiji me poznaju i svi su reagirali i organizirali prosvjede ispred Palače pravde. Međutim, u to vrijeme o tome ništa nisam znao. Kad mi je određen pritvor od 30 dana, počeo sam razmišljati o svemu što bi se moglo dogoditi i o godinama koje bih mogao provesti u zatvoru. U tim trenucima ne može se jasno razmišljati, iako sam se pokušao osloniti na svoje odvjetničko iskustvo i biti razborit.

Mislim da su ljudi zahvaljujući pritisku institucija EU-a, nevladinih organizacija i građana shvatili da nisam kriv, pa su razgovarali sa srpskim vlastima i to je rezultiralo potpisivanjem nagodbe s tužilaštvom za uvjetnu kaznu od šest mjeseci ako priznam krivnju.

Nisam Che Guevara, samo sam jedan od građana koji su protestirali na ulici, tražeći da zemlja bude sigurna. Ništa drugo. Pisac sam, novinar i redatelj. No nalazimo se u situaciji u kojoj članovi vlade govore protiv glumaca, osoba iz medijskog sektora, novinara i građana, i ljudi su izašli na ulice zato što više ne žele slušati taj govor mržnje u Narodnoj skupštini.

Mislite li da bi taj incident mogao utjecati na srpsko društvo?

Mogao bi, no potrebni su nam slobodni i neovisni mediji. U Beogradu postoji samo mali broj neovisnih medijskih kuća. Izvan glavnog grada, u manjim gradovima i mjestima, ljudi ne znaju što se događa. Usred smo informacijskog rata i rata protiv lažnih vijesti iz vlade koja ljudima predstavlja potpuno iskrivljenu sliku prosvjeda i zahtjeva građana.

Mislite li da će taj događaj na vama ostaviti trajne posljedice?

Taj incident želim ostaviti iza sebe jer zatvor nije za pristojne ljude. Ne želim se bojati jer jedan trenutak straha može oduzeti deset trenutaka vlastitog života. Međutim, strah je instinkt koji nam je svima svojstven. Nisam revolucionar, samo sam čovjek koji želi imati pravo na riječ. Tražim li previše? Radi se o nekima od temeljnih vrijednosti Europske unije: pravu na pravdu, slobodi govora i pravu na mišljenje.

Kakvu podršku očekujete od Odbora i EU-a?

Dovoljno je samo svakodnevno pratiti razvoj situacije u Srbiji. Važno je i da institucije EU-a prate medije i aktualne vijesti iz Srbije. Zaista nam je korisna potpora na svakoj razini. Na primjer, trenutačno su u zatvoru dva novinara pa se može pomoći slanjem političkih i diplomatskih poruka našoj vladi. Moja ideja jest Europa, europski put za Srbiju.

Možete li nam reći nešto više u situaciji u kojoj se nalaze mediji u Srbiji?

U Srbiji imamo nešto neovisnih medija, ali ne dovoljno i ne pokrivaju cijelu državu. Smatram i da nemamo dovoljno medija koji bi promicali EU, zbog čega ideja Europe nije popularna u Srbiji. Grčki filozof Arhimed rekao je: „Dajte mi uporište i pomaknut ću svijet”. Ja kažem: „Dajte mi medije na dva mjeseca i promijenit ću zemlju”. Slobodni bi mediji Srbiji nesumnjivo donijeli promjene. Trenutno imamo neke skupine za zaštitu novinara, ali novinare ne moramo štiti kao ugrožene životinjske vrste.

Što je s novom generacijom novinara?

Oni svoj posao obavljaju s velikom strašću i predanošću. Oni vjeruju da su nepristrane informacije i nestranačke vijesti dobre za zemlju i njezino društvo. Znam da odbijaju ponude za rad na televizijskim kanalima za dobru plaću, jer bi morali biti poslušni. Postoje stvari koje novac ne može kupiti, kao što je dostojanstvo. Ova mlada generacija ima dostojanstvo. Pokušavaju izgraditi profesionalnu karijeru kako bi se ujutro mogli bez srama pogledati u ogledalo.

Kako vidite budućnost Srbije?

Budućnost Srbije je u EU-u. Moja kći ima 23 godine. Siguran sam da će jednoga dana živjeti u Europskoj uniji, ali ne vjerujem da ću to doživjeti i ja. Ne znam koliko će godina proći prije nego Srbija ispuni kriterije EU-a niti hoće li EU postaviti nove standarde za Srbiju. Međutim, smatram da za Srbiju postoji samo jedan put.

Prije 20 godina bio sam na konferenciji u Solunu gdje su sudionici rekli da je Srbija potrebna EU-u zato što je to jedina zemlja koja može povezati zapadni Balkan i EU. To je točno jer u Srbiju možete putovati brodom, vlakom, zrakoplovom, a sada postoji i veza preko Bugarske i Rumunjske. Stoga je sudbina zapadnog Balkana potpuno povezana s sudbinom Srbije. Na neki način nijedna druga zemlja u regiji ne bi sama po sebi mogla biti dio EU-a.

NOVOSTI IZ EGSO-A

Reforma tržišta električne energije – EGSO predlaže „e-mehanizam” za kupnju i prodaju energije

Odbor podržava stvaranje budućeg tržišta električne energije na temelju javno-privatnog partnerstva i kombinacije propisa i liberalizacije.

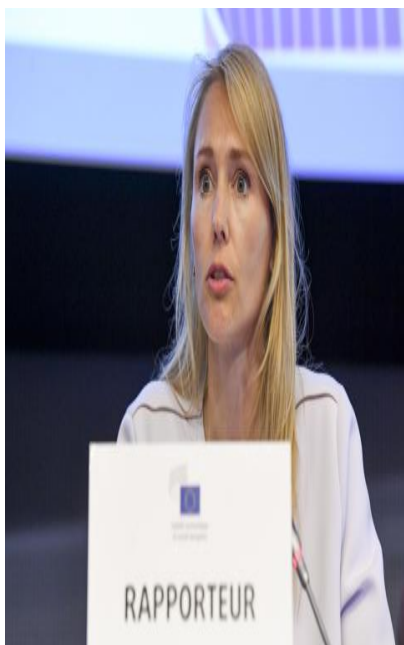
U središtu tog modela bio bi „e-mehanizam” koji bi uspostavile vlade, a u sklopu kojeg bi se električna energija kupovala od proizvođača i prodavala opskrbljivačima kućanstava, MSP-ovima, energetske zajednicama građana i velikim potrošačima, a po potrebi i kad je to moguće i drugim zemljama.

U okviru mehanizma sklapali bi se dugoročni ugovori s proizvođačima električne energije na temelju natječaja. Ti bi ugovori bili različitih vrsta, na primjer ugovori o kupnji električne energije, ugovori za razlike i ugovori o dodatnim troškovima.

To je najvažnija reforma koju bi trebalo provesti na sadašnjem europskom tržištu električnom energijom, navodi se u mišljenju EGSO-a koje su izradili Jan Dirx i Christophe Quarez i koje je usvojeno na plenarnom zasjedanju 14. lipnja 2023.

„Odbor se već dugo zalaže za reformu europskog tržišta električnom energijom”, poručio je izvjestitelj Dirx. „Smatramo da treba težiti hibridnom modelu zasnovanom na načelu 'liberalizacija tamo gdje je to moguće i reguliranje tamo gdje je to potrebno'.”

„Energija je ključna sastavnica našeg gospodarskog i socijalnog sustava te s njom ne bi trebalo postupati kao s drugom robom. Energija je središnja sastavnica javnih usluga”, naglasio je izvjestitelj Quarez. „Prema našem prijedlogu, za ostvarivanje ciljeva održivosti, cjenovne pristupačnosti i sigurnosti opskrbe bile bi zadužene vlade.” (mp)

Energetska kriza – buduće mjere moraju biti prilagođene, ciljane i otporne na tranziciju

EGSO preporučuje uspostavu zelenog trostrukog kriterija (engl. *green triple-T*) za procjenu učinka budućih intervencija na gospodarski sustav EU-a.

EGSO, na temelju preporuka Europske središnje banke (ESB), ističe da bi u dugoročnom razdoblju neciljane mjere kojima se uređuju cijene samo produljile razdoblje povišene inflacije. Te bi mjere, ako se postupno ne ukinu, mogle ugroziti sposobnost ESB-a da postigne svoje srednjoročne ciljeve, što bi dovelo do dugoročnijeg pooštavanja monetarne politike nego što je poželjno.

Prema mišljenju EGSO-a „Utjecaj energetske krize na europsko gospodarstvo”, koje je sastavila **Alena Mastantuono** i koje je usvojeno na plenarnom zasjedanju u lipnju, Europska unija treba se prestati

oslanjati na hitne fiskalne odgovore i usredotočiti se na strukturne promjene koje bi joj omogućile da se brže oslobodi ovisnosti o fosilnim gorivima.

„Čvrsto vjerujemo da se iskustva koja smo stekli u pogledu negativnog učinka energetske krize na gospodarske rezultate EU-a moraju iskoristiti u sljedećim političkim koracima”, rekla je izjaviteljica **Mastantuono**.

Da bi EU ostao konkurentan, potrebna mu je pouzdana i sigurna opskrba energijom po pristupačnim cijenama koja se temelji na integriranom energetsom tržištu koje ima velik udio čiste energije, otporno je i može podnijeti poremećaje i šokove. (mp)

EU bi trebao zabraniti proizvode koji se ne mogu popraviti

EGSO je predložio da se proizvodi koji se ne mogu popraviti ne bi smjeli stavljati na tržište u Europi i da nije dovoljno od proizvođača zahtijevati samo da informiraju potrošače da određen proizvod nije nepopravljiv.

Novo **pravo na popravak** u EU-u velik je korak u propisima, smatra EGSO. Međutim, potrošač koji želi popraviti pametni telefon ili uređaj koji se pokvario, a ne kupiti novi, mogao bi naići na niz praktičnih prepreka zbog kojih će biti previše teško ili skupo, ako ne i potpuno nemoguće, taj proizvod popraviti. EU bi trebao učiniti više i zatražiti od država članica da zabrane praksu kojom se proizvodi namjerno rade tako da ih se ne može popraviti.

"Pravo na popravak ne postoji ako se proizvodi osmišljavaju na način da ih se ne može popraviti", tvrdi **Thierry Libaert**, izjavitelj EGSO-a za predmetno mišljenje.

U mišljenju o Prijedlogu direktive EGSO predlaže nekoliko praktičnih mjera kojima bi se ta direktiva osnažila i kojima bi se osiguralo da popravak bude održiva i cjenovno pristupačna opcija i nakon isteka jamstvenog roka, pa i s poslovnog stajališta. Slijedi nekoliko prijedloga:

- **uvođenje poticaja koji bi potrošače naveli da se odluče na popravak;** ti poticaji mogu biti jednostavni, na primjer ponuda produljenja jamstvenog roka ako se u tom roku proizvod popravlja;
- **omogućivanje inovativnih rješenja, kao što su trodimenzionalni ispis** za proizvodnju rezervnih dijelova, **obnova**, što podrazumijeva „novi život” za proizvode, ili razvoj tržišta rabljenih dijelova;
- **organizacija programa za osposobljavanje i prekvalifikaciju** kako bi serviseri stekli vještine potrebne za rad, koji se prije temeljio na mehanici, ali sada su sve vrste posrijedi povezani uređaji. Šire gledajući, potrebno je poduzeti korake u vezi s nedostatkom radnika koji se bave popravkom u Europi.

Sektor popravka u Europi stvara vrijednost i kvalitetna radna mjesta koja je teško premjestiti. Popravljanje stvara 404 radna mjesta na svakih 10 000 tona popravljenog materijala, što je pedeset puta više nego zbrinjavanje otpada, koje je posljednjih godina postalo glavni trend. Čak 65 % potrošača baca pokvarene proizvode, koji se pretvaraju u 7,5 milijuna tona otpada godišnje.

Manipulativni zeleni marketing: zabranimo tvrdnje na temelju kompenzacije

Kao i Direktiva o pravu na popravak, **Direktiva o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš** ima za svrhu europskim građanima omogućiti da kupuju održive proizvode. Potrošači su sve zainteresiraniji za to, ali nemaju povjerenja u tvrdnje proizvođača o ekološkoj učinkovitosti njihovih proizvoda i usluga i zbunjuje ih velik broj zelenih oznaka koje postoje na tržištu.

Zahvaljujući novoj direktivi oznake za okoliš i tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš trebali bi postati vjerodostojni i ulijevati povjerenje, ali u njoj postoje i nedostaci. EGSO smatra da bi se tom direktivom trebalo **zabraniti**

tvrdnje koje se temelje na kompenzaciji s obzirom na to da je nekoliko potrošačkih organizacija utvrdilo – a isti je zaključak donesen i u nekoliko sudskih sporova – da su tvrdnje kao što su „klimatski neutralno” i „nadoknada za plastiku” na temelju kompenzacije emisija ulaganjem u klimatske projekte znanstveno netočne i uvijek zavaravajuće za potrošače.

EGSO je također naglasio potrebu za dosljednim zakonodavstvom. "Postoji opasnost da ono što zabranimo jednim propisom drugim propisom dopustimo", kaže izjavitelj EGSO-a **Angelo Pagliara**. "Direktiva o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš treba biti model minimalne razine zaštite od manipulativnog zelenog marketinga. Zahtjevi iz nje trebali bi se odražavati u sektorskom zakonodavstvu kako ne bi bilo moguće dobiti izuzeće, pronaći rupu u zakonu ili oslabiti zaštitu potrošača."

[Pročitajte mišljenje EGSO-a o paketu mjera za pravo na popravak.](#)

[Pročitajte mišljenje EGSO-a o Direktiva o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš.](#)

[EGSO predlaže osnivanje Europskog vijeća za prehrambenu politiku](#)

To bi vijeće pomagalo u svladavanju brojnih kriza koje trenutačno pogađaju prehrambene sustave i predviđanju budućih izazova koji će se javiti pristupanjem Ukrajine EU-u.

Prehrambeni sustav Europske unije suočava se s višestrukom krizom dok pokušava prevladati okolišne, klimatske, zdravstvene i socijalne izazove. Mogućnost budućeg pristupanja Ukrajine također otvara mnoga pitanja i očekuje se da će biti potrebna reforma ZPP-a. Za lakše suočavanje s tim promjenama EGSO predlaže da se osnuje Europsko vijeće za prehrambenu politiku u kontekstu budućeg okvira za održive prehrambene sustave.

To bi vijeće moglo pridonijeti bržem približavanju politika na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini, ali bi prije svega moglo pomoći u poboljšanju prehrambene politike EU-a. Izjaviteljica za mišljenje, **Piroska Kállay**, izjavila je: „Čvrsto vjerujemo da će uključivost i dijalog među raznim dionicima i tijelima koja djeluju unutar prehrambenog sustava povećati kvalitetu i opravdanost oblikovanja prehrambene politike i da je Europsko vijeće za prehrambenu politiku alat kojim će se postići uključiviji, participativan i demokratičan pristup upravljanju opskrnom hrane”.

EGSO je spreman pružiti potrebnu podršku tom vijeću i želio bi da ono funkcionira na istoj osnovi kao Europska platforma dionika kružnog gospodarstva, kojom upravlja zajedno s Europskom komisijom.

Europsko vijeće za prehrambenu politiku poticalo bi održiv i uravnotežen razvoj ruralnih i urbanih područja. Okupljalo bi akademike, znanstvenike, predstavnike lanca opskrbe hranom, organizacije civilnog društva, edukatore, predstavnike mladih i tvorce politika EU-a. S vremenom bi uključilo i predstavnike lokalnih,

regionalnih i nacionalnih tijela, čime bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje predstavnika država članica na razini EU-a. (ks)

Mladi: diskriminirani isključivo zbog svoje dobi

Mladi bi trebali primati jednaku plaću i naknade socijalne sigurnosti kao i drugi radnici, uključujući istu minimalnu plaću, ali to još uvijek nije tako u svim državama članicama.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) smatra da bi EU i države članice trebali okončati diskriminirajuću praksu prema mladima, poput niskih minimalnih plaća za mlade i neplaćenog pripravništva. Mladi bi također trebali biti neposrednije uključeni u oblikovanje politika, osobito onih koje se odnose na njih.

Ovi zahtjevi, koje je EGSO iznio u dvama mišljenjima usvojenima na plenarnoj sjednici 15. lipnja, podudaraju se s usvajanjem izvješća Europskog parlamenta o kvaliteti pripravništva u kojemu se poziva Europsku komisiju da donese direktivu u kojoj bi se utvrdilo da je zapošljavanje pripravnika i stažista na dulje vrijeme bez plaće

protuzakonito.

„Previše mladih koji primaju niže minimalne plaće ili odrađuju neplaćeno pripravništvo ima negativna iskustva na tržištu rada. Ne možemo biti slijepi na tu činjenicu u državama članicama“, izjavio je **Michael McLoughlin**, izvijestitelj za mišljenje [„Jednako postupanje prema mladima na tržištu rada“](#).

„Mladi imaju pravo da ih se čuje i da mogu djelovati“, rekla je **Nicoletta Merlo**, izvijestiteljica za mišljenje „Suradnja u području mladih“, koje je izrađeno na zahtjev španjolskog predsjedništva Vijeća EU-a i ima za cilj dati novi zamah agendi EU-a za mlade.

„Uključivanje mladih mora se podržati u cijelom procesu oblikovanja, provedbe i praćenja javnih politika, koje moraju biti usmjerene na važnost uloge organizacija mladih i u obzir uzeti nove, neformalne načine na koje se mladi okupljaju, surađuju i uključuju u dijalog“, rekla je **Nicoletta Merlo**.

EGSO poziva na to da mladi imaju iste radne uvjete, naknade za zapošljavanje, socijalnu sigurnost i socijalnu pomoć kao i drugi radnici. U skladu s načelom jednake plaće za jednaki rad, mladi bi morali imati pravo na istu minimalnu plaću kao i drugi radnici. Trenutno to nije tako u nekim zemljama koje su uvele posebne, niže minimalne plaće za mlade, unatoč činjenici da svaki četvrti mladi radnik prima minimalnu plaću, u usporedbi sa svakim desetim za ostale radnike.

Novi predsjednik EGSO-a **Oliver Röpk**e poseban naglasak stavlja na jačanje dijaloga s mladima i njihovo uključivanje u oblikovanje politika.

U razgovoru s organizacijama mladih na plenarnoj sjednici izjavio je: „Zalažemo se za uključiviji model koji će mlade staviti u središte procesa. Otvaranje vrata EGSO-a mladima jedan je od mojih političkih prioriteta i ne namjeravam stati na granicama EU-a. Naime, želim doprijeti i do organizacija mladih iz zemalja kandidatkinja.”

U raspravi su sudjelovali i predstavnici Europskog foruma mladih, organizacije Generation Climate Europe i ReDI School of Digital Integration. (II)

[EGSO podržava pozive da se temeljnim socijalnim pravima u zakonodavstvu EU-a daje prednost pred gospodarskim slobodama](#)

EGSO je zatražio od španjolskog predsjedništva Vijeća EU-a da pogura prijedlog da Protokol o socijalnom napretku postane obvezujući pravni instrument za jačanje i očuvanje socijalnih prava u Europi.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) izrazio je suglasnost s nedavno iznesenim prijedlogom da se Ugovori EU-a izmijene i u njih uvrsti i Protokol o socijalnom napretku, instrument kojim bi se temeljnim socijalnim pravima u zakonodavstvu EU-a davala prednost pred gospodarskim slobodama u slučaju spora. Time bi se osigurala pravna sigurnost i jednako postupanje prema radnicima u svim državama članicama.

U [razmatračkom mišljenju](#) koje je zatražilo španjolsko predsjedništvo Vijeća EU-a, EGSO je naveo da bi se tim protokolom osigurao socijalni napredak promicanjem i zaštitom najviših standarda socijalnih prava u svim europskim politikama te da bi se spriječilo nazadovanje.

Mišljenje je usvojeno na plenarnom zasjedanju EGSO-a održanom 15. lipnja sa 132 glasa za, 102 protiv i 7 suzdržanih. Međutim, nije dobilo potporu Skupine poslodavaca EGSO-a, koja je iznijela protumišljenje protiv uključivanja održive javne nabave u primarno pravo EU-a. Protumišljenje je odbijeno, ali je dobilo više od četvrtine glasova te je stoga priloženo glavnom mišljenju.

Izvjestiteljica **Maria del Carmen Barrera Chamorro**, izjavila je: „Protokolom bi se podržalo načelo nenazadovanja u pogledu socijalnih standarda. Spriječilo bi se donošenje politika koje bi bile u suprotnosti s interesima građana, kao što se dogodilo s politikama štednje.”

„Više no ikad prije moramo biti na braniku socijalnih i građanskih prava i brinuti se da se ona ujednačeno primjenjuju u cijelom EU-u. Njih se mora smatrati važnijima od slobode tržišta, posebno u slučaju spora”, izjavio je suizvjestitelj **Diego Dutto**.

EGSO španjolsko predsjedanje smatra izvrsnom prilikom da se taj prijedlog pogura. Pozvao je španjolsko predsjedništvo da sazove sastanak Vijeća ministara za socijalna pitanja, koje bi podnijelo zajednički prijedlog i planiralo održavanje posebnog europskog samita na kojem bi se taj prijedlog usvojio.

Protokol je prvi put predložila Europska konfederacija sindikata (ETUC) 2008. kao odgovor na presude Suda Europske unije u korist ekonomskih sloboda. Taj je prijedlog ponovno iznesen lani u zaključcima Konferencije o budućnosti Europe, pri čemu je Europski parlament usvojio rezoluciju u kojoj poziva na uključivanje Protokola u Ugovore EU-a.

Skupina poslodavaca EGSO-a izjavila je da smatra da bi socijalna i gospodarska prava trebala uživati istu razinu zaštite te da bi postojala ozbiljna opasnost da Protokol ugrozi same temelje društvenog napretka. (II)

Globalna epidemija HIV-a još traje: potrebno je hitno angažirati zajednicu i boriti se protiv stigmatizacije

Prevenција HIV-a, kontinuirana skrb i iskorjenjivanje diskriminacije i dalje su ključni za rješavanje aktualne globalne javnozdravstvene krize, tvrdi EGSO

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) podržava napore španjolskog predsjedništva Vijeća EU-a da se cilj iskorjenjivanja stigmatizacije i diskriminacije povezanih s HIV-om do 2030. stavi na vrh dnevnog reda EU-a.

U [mišljenju](#) usvojenom na plenarnom zasjedanju u lipnju EGSO se složio da bi europske institucije trebale izdati deklaraciju na visokoj razini o zaustavljanju stigmatizacije i diskriminacije osoba zaraženih HIV-om, koju bi trebalo predstaviti Europskom parlamentu 1. prosinca 2023.

EGSO je također pozvao na novi ambiciozniji cilj za prevenciju i kontrolu širenja zaraze HIV-om, u cilju postizanja razine pokrivenosti i do 95 % u pogledu testiranja, terapije i supresije virusa u svim zemljama.

„Pokušavamo razumjeti situaciju u pogledu HIV-a nakon više od jednog desetljeća. To je pitanje predugo bilo zanemareno“, rekao je izvjestitelj za mišljenje **Pietro Barbieri**. „Potrebna je maksimalna razina predanosti – moramo surađivati sa zajednicama, liječnicima, školama i poslodavcima.“

Važno je osigurati jednake mogućnosti za osobe s HIV-om na radnom mjestu, uključujući fleksibilno radno vrijeme i produljeni dopust za liječničke preglede. Za prevladavanje stigmatizacije i diskriminacije ključno je provoditi kampanje senzibilizacije, osposobljavanje i informiranje u školama, u okviru civilnog društva i organizacija mladih.

„Unatoč smanjenju broja oboljelih, ne smijemo zaboraviti na borbu protiv HIV-a. Kako bi se uspostavila kontrola nad širenjem zaraze, ključno je omogućiti rano dijagnosticiranje, rani početak liječenja i kontinuitet skrbi”, izjavila je suizvjestiteljica za mišljenje **Nicoletta Merlo**.

Diljem svijeta HIV je i dalje važan javnozdravstveni problem koji pogađa više od 36 milijuna ljudi, od čega 2,3 milijuna živi u europskoj regiji SZO-a. Posebno su pogođene istočne regije europskog kontinenta, a Ukrajina je, po razmjeru epidemije AIDS-a, na drugom mjestu u regiji istočne Europe i srednje Azije.

Od zaraze HIV-om prvenstveno su ugrožene marginalizirane skupine kao što su konzumenti droga, muškarci koji imaju spolne odnose s drugim muškarcima, transrodne osobe, migranti i zatvorenici. Stigmatizacija i strah odvraćaju pojedince od traženja pomoći, što dovodi do kasnog testiranja i dijagnosticiranja koji se, kod više od 50 % zaraženih, događaju u uznapredovaloj fazi. Time se povećava rizik od širenja bolesti i broj smrtnih slučajeva koji su se mogli spriječiti, posebno u područjima u kojima nema odgovarajućeg liječenja AIDS-a.

Sveobuhvatne strategije koje uključuju skrb i prevenciju, zajedno s inovativnim metodama testiranja kao što su brzo testiranje i samotestiranje, ključne su za borbu protiv epidemije. (II)

EGSO predlaže nove i inovativne izvore prihoda za proračun EU-a

EGSO je iznio preporuke o politikama za novu generaciju vlastitih sredstava za proračun EU-a. U [novom mišljenju](#) Odbor poziva Komisiju da dodatno razvije Okvir za oporezivanje dobiti (BEFIT) te predlaže da se razmotri uvođenje poreza na digitalne transakcije na razini EU-a i dodatnog nameta kojemu bi podlijevala poduzeća koja uvoze proizvode proizvođača iz trećih zemalja koji ne osiguravaju odgovarajuću zaštitu radnika.

U kontekstu proračunskih pritisaka s kojima se države članice suočavaju nakon pandemije, zbog aktualnih međunarodnih napetosti i u trenutačnom okruženju viših kamatnih stopa potrebno je ponovo razmotriti izvore prihoda za proračun EU-a. „Zalažemo se za snažan proračun EU-a kojim bi se EU-u osigurala potrebna financijska sredstva za ostvarivanje njegovih političkih ambicija i za prelazak na stvarna vlastita sredstva, što bi nam pomoglo da okončamo usmjerenost na neto bilance, koja je štetna za europsku integraciju”, izjavio je izvjestitelj **Philip von Brockdorff** tijekom usvajanja mišljenja na plenarnom zasjedanju. Prijedlogom Komisije o prilagođenom paketu mjera za vlastita sredstva, koji se temelji na oporezivanju dobiti i objavljen je 20. lipnja 2023., dovršena su tri druga prijedloga o novim izvorima prihoda, koji su predstavljeni 2021., ali ih Vijeće još nije usvojilo.

Kao preduvjet za predlaganje vlastitih sredstava na temelju oporezivanja dobiti, EGSO poziva Komisiju da što prije razvije instrument Poslovanje u Europi: Okvir za oporezivanje dobiti (BEFIT). Odbor ujedno smatra da je razumno istražiti mogućnost uključivanja financijskih usluga u BEFIT ili uvođenja globalnog poreza na financijske transakcije, kako je predložio Europski parlament. Osim toga, EGSO poziva Komisiju da razmotri uvođenje dodatnog nameta kojemu bi podlijevala poduzeća iz EU-a koja uvoze proizvode proizvođača iz

trećih zemalja koji ne osiguravaju odgovarajuću zaštitu radnika. (tk)

Civilno društvo i neovisni mediji zaštitni su mehanizam protiv dezinformacija

Snažna mreža civilnog društva jedno je od ključnih oružja za borbu protiv dezinformacija na terenu, zajedno s političkom osviještenošću, čvrstim zakonodavnim okvirom i neovisnim medijima.

EGSO je 12. lipnja pokrenuo prvo u [nizu događanja namijenjenih podizanju svijesti](#) o dezinformacijama uoči europskih izbora 2024. Događanje je održano u Sofiji nakon što je utvrđeno da [55 % bugarskih državljana smatra da su često izloženi dezinformacijama](#) i lažnim vijestima.

Rasprave su pokazale da organizacije civilnog društva, vlade i neovisni mediji moraju surađivati kako bi uspostavili zaštitni mehanizam protiv manipulacije informacijama, koja se sve češće koristi kao oružje inozemnog upletanja.

S obzirom na predstojeće europske izbore, porast broja dezinformacija posebno je zabrinjavajući trend. Predsjednik EGSO-a **Oliver Röpké** naglasio je: „Dezinformacije, uz koje se sada javlja i ratna propaganda, koriste se za iskrivljavanje stvarnosti i širenje razdora, što onemogućava objektivnu raspravu. Sljedeće godine održat će se europski izbori, najvažniji trenutak za demokraciju u Europi. Europski građani imaju pravo donijeti odluku utemeljenu na činjenicama i mislim da svi moramo doprinijeti kampanji u kojoj nema mjesta za dezinformacije i strano upletanje.”

Kiril Valchev, glavni direktor bugarske novinske agencije (BTA), tvrdi da su informacije, a ne cenzura, najbolje sredstvo za borbu protiv dezinformacija. „Trebali bismo omogućiti slobodan protok informacija i učiniti ih dostupnima javnosti.”

Utemeljiteljica i izvršna direktorica organizacije „Defend Democracy” **Alice Stollmeyer** izjavila je: „Civilna društva ne mogu se sama boriti protiv dezinformacija, ali se mogu organizirati i zajednički djelovati te natjerati velika tehnološka poduzeća da preuzmu veću odgovornost kao vlasnici platformi društvenih medija.”

Rasprava je ukazala i na ključnu ulogu neovisnih medija u razotkrivanju dezinformacija. Neovisni ruski novinar i glavni urednik televizije TV Rain **Tihon Dzjadko** izjavio je da neovisni mediji, boreći se protiv ruske propagande, intenzivno rade na tome da Rusima pruže dokaze i informacije utemeljene na činjenicama. „Ruska vlada ne želi da ljudi doznaju istinu.” (at)

The EESC's activities
during the Spanish Presidency

July – December 2023

Nova publikacija: Aktivnosti EGSO-a tijekom španjolskog predsjedanja EU-om (srpanj – prosinac 2023.)

Zahvaljujući brojnim zahtjevima za savjetovanje koje mu je uputilo španjolsko predsjedništvo, Europski gospodarski i socijalni odbor imat će važnu ulogu tijekom novog španjolskog predsjedanja Vijećem Europske unije.

Španjolska preuzima predsjedanje Vijećem Europske unije u za Europu ključnom trenutku. Naime, došlo je vrijeme da Europska unija ojača vlastitu otpornost.

Brojne krize s kojima se Europa proteklih godina bila prisiljena nositi na vidjelo su iznijele naše slabosti i ukazale na činjenicu da Europska unija mora razviti vlastitu stratešku otpornost. Stoga je otvorena strateška autonomija – ključni element koji će europskim ciljevima zelenije, digitalnije i socijalnije Europe dodati i otpornost – jedan od glavnih prioriteta španjolskog predsjedništva.

U lipnju 2024. građani EU-a sudjelovat će u najvećem demokratskom događaju na našem kontinentu – izborima za Europski parlament. Stoga je bitno uspostaviti sva potrebna jamstva za obranu naše demokracije, posebno protiv stranog uplitanja, kako bi se izbjeglo da izbori postanu plodno tlo za dezinformacije, propagandu i kibernetičke napade.

Europski gospodarski i socijalni odbor odlučan je blisko surađivati sa španjolskim predsjedništvom i biti glas organizacija europskog civilnog društva tijekom cijelog njegovog predsjedanja. Na zahtjev španjolskog predsjedništva EGSO će sastaviti čak 22 razmatračka mišljenja o nizu tema, uključujući zelenu i digitalnu tranziciju, socijalnu dimenziju EU-a i budućnost Europe. Ta detaljna i ambiciozna mišljenja i niz tematskih događanja i konferencija, među ostalim o energetsom siromaštvu, rijetkim bolestima i socijalnoj ekonomiji, omogućit će EGSO-u da doprinese raspravama tijekom španjolskog predsjedanja.

Odbor se raduje perspektivi zajedničkog rada sa španjolskim predsjedništvom na ostvarivanju otpornije, uključivije i sigurnije Europe u službi građana koja će se moći uspješno nositi s budućim izazovima.

Brošura je dostupna na engleskom, francuskom, njemačkom i španjolskom jeziku na internetskim stranicama EGSO-a. (af)

NOVOSTI IZ SKUPINA

Skupina poslodavaca EGSO-a dobila je ?vrstu potporu za protumišljenje o protokolu o socijalnom napretku

EGSO-ova Skupina poslodavaca

Na lipanjskom plenarnom zasjedanju EGSO-a Skupina poslodavaca iznijela je protumišljenje u kojem izražava zabrinutost zbog dodavanja protokola o socijalnom napretku kojim bi se iz temelja promijenili priroda i funkcioniranje socijalnog tržišnog gospodarstva EU-a.

Prijedlogom Europske konfederacije sindikata o protokolu o socijalnom napretku utvrdilo bi se prvenstvo socijalnih i radničkih prava te prava sindikata ne samo u odnosu na ekonomske slobode nego i u vezi s

unutarnjim tržištem, tržišnim natjecanjem i bilo kojom drugom mjerom politike Unije, što obuhvaća područja kao što su gospodarsko upravljanje, trgovina, digitalizacija i okoliš.

„Davanje općeg prioriteta socijalnim pravima pred gospodarskim slobodama bilo bi isto tako pogrešno kao davanje općeg prioriteta gospodarskim slobodama”, rekao je **Stefano Mallia**, predsjednik Skupine poslodavaca.

Protokol o socijalnom napretku doista bi pozvao na izmjenu Ugovora, čime bi se okončala postojeća ravnoteža između socijalnih prava i četiriju sloboda na kojima se temelji unutarnje tržište – ravnoteža koju trenutačno osigurava nekoliko odredaba Ugovora.

„Umjesto da se predlaže protokol o socijalnom napretku kojim bi se poremetila ravnoteža između gospodarskih sloboda i socijalnih prava i zadiralo u jasno definirane nadležnosti EU-a i nacionalne nadležnosti, važno je napredovati prema zajedničkom razumijevanju onoga što predstavlja dodanu vrijednost EU-a u pogledu politike zapošljavanja i socijalne politike”, rekla je **Mariya Mincheva**, članica EGSO-ove Skupine poslodavaca, koja je podnijela protumišljenje.

Protumišljenje Skupine poslodavaca EGSO-a, koje je dobilo 101 glas za, 133 protiv i 7 suzdržanih, priloženo je mišljenju EGSO-a.

- Mišljenje SOC/756 „Protokol o socijalnom napretku” (priloženo protumišljenje): <https://europa.eu/ljdMJ7Q>
- Vidjeti i tekst: „EGSO podržava pozive da se temeljnim socijalnim pravima u zakonodavstvu EU daje prednost pred gospodarskim slobodama” (gore)

Protokol o socijalnom napretku za radnike

Skupina radnika EGSO-a

Protokol o socijalnom napretku kao dio osnovnog prava EU-a ispunio bi zahtjeve radnikâ za snažnom socijalnom zaštitom u Europi.

Pristojne plaće i dobri radni uvjeti temeljna su prava svih radnika. Osiguravanje poštovanja tog temeljnog prava ključno je za napredak društva i temelj je zdravog socijalnog tržišnog gospodarstva kojim se nastoje ostvariti gospodarski napredak i povećanje konkurentnosti, uz istodobno uvođenje socijalnih politika kojima se osiguravaju socijalni napredak i demokratske vrijednosti. Ta se dva elementa ne mogu razdvojiti i to je jedna od glavnih bojazni koju su radnici i građani iznijeli na Konferenciji o budućnosti Europe.

Kad ljudi čuju da se govori o jedinstvenom tržištu, pitaju kako će ono poboljšati njihov svakodnevni život. Žele snažnu socijalnu zaštitu, minimalni dohodak, jači socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje, jednake mogućnosti na tržištu rada (što uključuje i zaustavljanje socijalnog dampinga), pravedne porezne politike, pristupačno stanovanje i rodnu ravnopravnost.

Protokol o socijalnom napretku bio bi konkretan odgovor na ta praktična pitanja. Njime bi se potaknuli i zaštitili najviši standardi socijalnih prava i spriječilo njihovo nazadovanje ili zaobilaženje.

U vrijeme kada se ljudska prava, vladavina prava i demokracija sve više dovode u pitanje, EU mora ponovno potvrditi svoju privrženost tim temeljnim vrijednostima tako što će socijalnu Europu postaviti u središte svog djelovanja. Ljudi moraju biti sigurni da njihova socijalna prava neće biti zanemarena u odnosu na dinamiku gospodarstva i tržišta, što je bio slučaj s mjerama štednje donesenima kao odgovor na financijsku krizu 2008. godine.

- Vidjeti i tekst „EGSO podržava pozive da se temeljnim socijalnim pravima u zakonodavstvu EU-a daje prednost pred gospodarskim slobodama” (gore)
-

Starenje stanovništva u Europi: ključna tema za politike EU-a

Miguel Ángel Cabra de Luna, član EGSO-ove Skupine organizacija civilnog društva

EGSO u svojem novom mišljenju iznosi niz prijedloga o tome kako najbolje odgovoriti na sve hitniji izazov koji donosi snažan porast broja starijih osoba u Europi.

Prema [posljednjim podacima](#) i [predviđanjima](#) očekuje se da će se broj osoba starijih od 65 godina u Europi između 2019. i 2050. povećati za 44,7 %. Pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da je starenje stanovništva strateški izazov za EU i da se dugoročna skrb za starije mora reformirati i poboljšati. Sada kad je Svjetska zdravstvena organizacija proglasila kraj izvanredne situacije uzrokovane pandemijom, a EU raspravlja o novoj strategiji o starenju, idealno je vrijeme za razmišljanje o

posljedicama koje je pandemija imala za starije stanovništvo.

U mišljenju „[Ususret novom modelu skrbi za starije osobe: pouke iz pandemije COVID-a 19](#)“, za koje sam bio izvjestitelj, EGSO je već u siječnju 2022. naglasio hitnost prelaska na novi model i promjenu načina na koji ulažemo u skrb o starijim osobama i iznio nekoliko preporuka. Odbor ova pitanja dalje razvija u [novom mišljenju](#) o kojem će se glasati na plenarnoj sjednici u srpnju.

U njemu se naglašava da je potrebno usvojiti novu europsku strategiju za starije osobe kako bi se zaštitila njihova prava i osiguralo njihovo puno sudjelovanje u društvenom i gospodarskom životu. Također se predlaže osnivanje europske agencije za starije osobe, proglašenje europske godine starijih osoba, usvajanje konvencije UN-a o pravima starijih osoba te ažuriranje ili donošenje zakonâ o potpori starijim osobama i zaštiti njihove autonomije. Skrećemo pozornost i na potrebu izdvajanja više sredstava i univerzalnog pristupa skrbi, ali i razvoja inovativnih tehnologija i s njima povezanog osposobljavanja kojima se promiču autonomija i skrb, te mjera za osiguravanje odgovarajuće obuke za njegovatelje.

Važno je da se pri osmišljavanju europskih politika vodi računa o starijim osobama te da se njima i članovima njihovih obitelji osigura pristupačna i kvalitetna dugoročna skrb, a time i autonomija, kvalitetan život i dostojanstvo. Pritom je važno da se poodmakla dob i starije osobe ne promatraju kao teret ili izdatak za društvo, već kao potencijalna društvena i gospodarska dobrobit koju ćemo moći iskoristiti ako se osigura bolje aktivno uključivanje starijih osoba.

EGSO će nastaviti doprinositi ovoj temi svojim idejama i prijedlozima. Njegovi članovi i članice smatraju da bi to trebalo biti među prioritetnim temama s obzirom na izbore za [Europski parlament 2024](#). U pitanju je vjerodostojnost europskog socijalnog modela, posebice u Europi, koja stari brže od bilo koje druge regije na našem planetu.

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Suradnici u ovom broju

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546 94 76
E-pošta: eescinfo@eesc.europa.eu

EGSO info objavljuje se devet puta na godinu tijekom plenarnih zasjedanja EGSO-a. ? EGSO info dostupan je na 23 jezika.

EGSO info ne predstavlja službeno izvješće o radu EGSO-a; informacije o tome dostupne su u Službenom listu Europske unije ili drugim publikacijama Odbora.

Umnažanje je dopušteno ako se EGSO info navede kao izvor te primjerak pošalje uredniku.

08/2023